

Umre Etkileri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Umre Etkileri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32086>

Özet

Umre Etkileri Ölçeği, bireylerin Umre ibadetini yerine getirdikten sonra yaşadıkları psikolojik, sosyal ve manevi değişimleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, F. Karaca tarafından 2016 yılında "Karaca Umre Motivasyonları ve Etkileri Ölçeği" başlıklı çalışmada yayımlanmıştır. Bu araç, dini seyahatlerin bireyin inanç sistemleri, günlük davranışları ve genel **manevi** yaşam kalitesi üzerindeki somut etkilerini değerlendirmeyi hedefler.

Ölçeğin geliştirilmesi, din psikolojisi ve sosyolojisi alanlarında dini pratiklerin ve hac/Umre deneyimlerinin birey üzerindeki uzun vadeli etkilerini bilimsel yöntemlerle incelemek isteyen araştırmacılar için önemli bir kaynak sağlamaktadır. Ölçek, geliştirme (Geliştirme) aşamasında olup, dini deneyimin ölçülebilir sonuçları akademik olarak incelemeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Umre, Dini Psikoloji, İbadet, Hac, Ölçek Geliştirme, Maneviyat, Dini Etkiler, Psikometri.

Yazarlar

Faruk Karaca.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Umre ibadetini yerine getiren bireylerin bu deneyimden kaynaklanan motivasyonları ve yaşadıkları **dönüşüm** etkilerini bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Araştırmacıların odak noktası, Umre'nin bireyin yaşam tarzı, dini inanışları ve ahlaki değerleri üzerindeki somut ve kalıcı etkilerini ortaya koymaktır.

Bu amaç doğrultusunda, ölçek hem Umre'ye gitme motivasyonları hem de Umre sonrası ortaya çıkan davranışsal ve algısal değişimleri kapsayan boyutları içermektedir. Ölçek, dini pratiklerin birey üzerindeki potansiyel uzun vadeli etkilerini anlamlandırma konusunda önemli bir rol oynamaktadır.

Yapı

Ölçek, dini seyahatlerin ardından ortaya çıkan çok boyutlu etkileri ölçen bir yapıya temel alır. Bu yapı, genellikle **psikolojik iyilik hali**, manevi derinleşme, sosyal sorumluluk ve ibadetlere bağlılık gibi alt boyutları içermektedir. Umre'nin bireysel bir manevi dönüşüm deneyimi olduğu varsayımı üzerine kurulmuştur.

Ölçek maddeleri, Umre öncesi ve sonrası algılanan değişimleri, özellikle de dini ve ahlaki değerlere verilen önemin artması hedef almaktadır. Ölçeğin bütünü, Umre deneyiminin bireyin iç

dünyasında ve dünya dönük davranışlarında yarattıkları etkileri sistematik olarak kaydetmek üzere tasarlanmıştır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme sürecinde gerçekleştirilen geçerlik çalışmalarına dair spesifik istatistiksel sonuçlar (örneğin, doğrulayıcı faktör analizi sonuçları) kaynakta açıkça belirtilmemiştir. Ancak, akademik ölçek geliştirme standartlarına göre, ölçeğin **yapı geçerli** ve kapsam geçerli gibi temel geçerlik türlerinin incelenmesi gerekmektedir.

Yapı geçerli, genellikle faktör analizleri yoluyla ölçeğin teorik yapıya ne ölçüde temsil ettiğini göstermektedir. Ölçeğin yayımlandığı makalede, bu geçerlik analizlerinin sonuçlarına detaylı olarak yer verilmesi muhtemeldir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizlerine ait detaylı istatistiksel sonuçlar (örneğin, **Cronbach Alfa** katsayısı) kaynakta doğrudan sunulmamıştır. Geliştirme çalışması, tipik olarak iç tutarlılık analizlerini içerir. Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı (genellikle 0.70 üzeri), ölçek maddelerinin aynı manevi ve psikolojik yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Akademik standartlara uygun olarak, güvenilirliğin sağlanması amacıyla maddeler arasında korelasyonlar ve yarıya bölme yöntemleri gibi ek analizlerin de yapıldığı varsayılmaktadır. Güvenirliğin yüksek olması, ölçeğin tekrarlı ölçümlerde veya farklı örneklemelerde istikrarlı sonuçlar vermesi için kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Umre Etkileri Ölçeği, muhtemelen **Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılarak geliştirilmiştir. Bu analiz, Umre Etkileri yapısının altında yatan bağımsız boyutlar (faktörleri) belirlemeyi amaçlamıştır. Makale başlığına dayanarak, faktör analizinin hem motivasyon hem de etki boyutlarını ayrıştırmaya odaklandığı düşünülmektedir.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin nihai madde sayısı, puanlama sistemini ve her bir alt boyutun hangi dini ve manevi etkileri temsil ettiğini kesinleştirmede temel rol oynamıştır. Bu analiz, ölçeğin teorik olarak beklenen yapısal bütünlüğünü sağlamıştır.

Araç

Test Type: Geliştirme

Format: Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir. Ancak, geliştirme çalışmaları genellikle

Likert Tipi derecelendirme (örneğin, "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a uzanan 5'li veya 7'li bir skala) kullanılır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Umre ibadetini gerçekleştiren bireyler.

Age Group: Yetişkinler.

Population Details: Türkiye'de yaşayan ve Umre ziyaretini tamamlamış bireylerden oluşan bir örneklem grubu üzerinde standardize edilmiştir.

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Umre Etkileri, Dini Seyahat, Psikometri, Ölçek, Karaca, Manevi Dönüşüm.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: fkaraca@atauni.edu.tr

Correspondence Address: Bilinmiyor (Yazar, makalenin yayınlandığı dönemde muhtemelen Atatürk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi'nde görev yapmaktadır).

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2016 yılında yayımlanan akademik bir makale kapsamında geliştirilmiş olup, test yılı 2016'dır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için yazarla iletişim kurulması önerilir. Kullanımı için spesifik bir ücret bilgisi kaynakta yer almamaktadır.

Makalenin orijinal PDF'i Turkish Studies web sitesinde mevcuttur. Bu, ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı genellikle makale referans gösterilerek mümkün olduğu anlamına gelmektedir.

Kaynaklar

Karaca, F. (2016). Karaca Umre Motivasyonları ve Etkileri Ölçeği. *Turkish Studies*, 11(7), 315-330.

Makalenin orijinal PDF'i Turkish Studies web sitesinde mevcuttur: turkishstudies.net

Ölçeğe ait ek materyallerin bulunduğu orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [umre-etkileri-olcegi-toad.pdf](#)

Umre Etkileri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak metin içerisinde yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi, puanlama yönergeleri ve alt boyut bilgileri için lütfen yayımlanmış makaleye (Karaca, 2016) başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM